

Käesolevad varakindlustuse tingimused sisaldavad lisaks ühiste sätetele, mida kohaldatakse nii varakindlustusele kui ka ärikatkestuskindlustusele, ka sätteid, mida kohaldatakse üksnes varakindlustusele või ärikatkestuskindlustusele.

Kindlustuskaitse ulatus märgitakse kindlustuspoliisile.

1. Kindlustusobjekt

1.1 Kindlustatud vara

Kindlustatud varaks on kindlustuspoliisil märgitud vara.

Vara märgitakse kindlustuspoliisile, kasutades järgmist liigitust:

- hooned, rajatised
- masinad ja seadmed,
- kaubad ja
- muu vara.

Kui kindlustuspoliisil ei ole teisiti määratud, ei ole alljärgnevat vara kindlustatud:

- vara, mis kuulub kolmandale isikule;
- tarkvara ja andmebaasid,
- joonised, arhiivid, mudelid ja matriitsid,
- kohustusliku liikluskindlustuse alla kuuluvad sõidukid ning mootori jõul liikuvad masinad,
- õhusõidukid või muud lennubahendid,
- registreerimisele kuuluvad laevad, paadid ja muud veesõidukid;
- raha, väärtpaberid, kunstiteosed ja väärtasjad,
- taimed ja loomad,
- pinnas, maa- ja veetalad.

Varakindlustuses lähtutakse hüvitamisel kindlustatud vara väärtusest.

1.2 Kindlustatud tegevus

Kindlustatud tegevus tähendab kindlustuspoliisil märgitud äritegevust, mida viljeletakse majanduslike eesmärkide saavutamiseks kindlustatu vara või tema järelevalve või kontrolli all olevat vara kasutades.

Kindlustatud tegevusele antakse ärikatkestuskindlustuse kindlustuskaitse kindlustusperioodi alguses kindlaks määratud ulatuses.

Kui kehtib raamleping või mõni muu sarnane leping, mis katab mitmeid kindlustusperioode, määratakse kindlustatud tegevuse ulatus kõnealuse lepingu alustamisel määratletu kohaselt.

Kui kindlustatud tegevuse ulatus määratakse kindlaks eeltoodust erinevalt, märgitakse see kindlustuspoliisile.

Ärikatkemise kindlustuses lähtutakse kindlustushüvitise arvutamisel kindlustuslepinguga kindlaks määratud majandusliku tulemuse (edaspidi 'brutokasum') kaotusest.

2. Mõisted

2.1 Kindlustusjuhtum

Kindlustusjuhtumiks loetakse äkilist ja ettenägematut juhtumit, mis põhjustab kahju, mille otseseks tagajärjeks on varakahju või saamata jäänud brutokasum.

Õigus hüvitusele tekib vaid kindlustuskaitsega hõlmatud kindlustusjuhtumite korral, mis määratakse kindlaks kindlustuspoliisile märgitud või kindlustuspoliisil viidatud tingimustega.

2.2 Kindlustuslepingu tingimuste tõlgendamine

Kindlustuslepingu tingimusi tõlgendatakse nende sõnastuse kohaselt.

Kui kindlustuslepingu tingimused on omavahel vastuolus, siis kohaldatakse neid järgmises järjekorras: eritingimused, kindlustusjuhtumi kohta käivad kindlustustingimused, varakindlustuse üldtingimused ja kindlustuse üldtingimused.

2.3 Kahju

Kahju põhjustanud sündmuseks (kahjujuhtumiks) loetakse kindlustuskohas kindlustusperioodi jooksul toimunud sündmust, mis põhjustab

- kindlustatud vara kahjustumise, hävimise või kadumise tulemusena selle vara väärtuse vähenemise või kadumise (varakindlustuse kahju)
- kindlustatud tegevuse tulemuste halvenemise või kahjumi tekke kuna äritegevuses kasutatud vara nimetatud sündmuse tõttu kahjustus või hävis (ärikatkestuskindlustuse kahju).

2.3.1 Varakahju

Varakahjuks loetakse

- remondikulud, korvamaks kahjustunud vara väärtuse vähenemist või
- hävinud vara asendamiseks tehtavaid kulutusi kas turu-, taastamisväärtuse või muu hüvituspõhimõtte alusel.

2.3.2 Äriatkemise kahju

Äriatkemise kahjuks loetakse kahjustunud vara kasutamiskõlbmatusest tekkivat

- brutokasumi vähenemist või lisakulusid,
- kulusid või kahju vastavalt erikokkuleppele,
- käesolevas punktis nimetatud kahju piiramiseks või vältimiseks tekkivat kulu.

2.4 Kahju hüvitamine

Varakahju suurus arvutatakse käesolevate tingimuste punkti 8 põhjal ja äriatkemisega seotud kahju suurus arvutatakse punkti 9 alusel. Varakahju ja äriatkemise kuluga seotud kahju hüvitise suurus arvutatakse punkti 11 alusel.

2.5 Kindlustuspoliis ja muud lepingudokumentid

Kindlustuslepingu tingimused on märgitud või viidatud kindlustuspoliisil ja selle lisades.

Kindlustuslepingut saab täiendada ja täpsustada, lisades kindlustuspoliisile kindlustussumma arvutamise põhimõtteid või kindlustatud vara käsitlevaid kindlustuslepingu osaks olevaid dokumente.

3. Kindlustuskoht

Kindluskohaks loetakse kindlustuspoliisil määratud asukohta, kus peab toimuma kahjujuhtum, et vastava kindlustuslepingu alusel kahju hüvitataks.

Ärikatkestuskindlustus võib vastavalt kokkuleppele katta kindlustuskohest väljapoole jäävat, mõnda muud eraldi kokku lepitud kohta või millestki sõltuvust.

Eelnenule lisaks antakse kindlustuskaitset varale (välja arvatud kaup) mis asub seoses paranduse, teeninduse, puhastusega või mõnel muul taolisel põhjusel ajutiselt mujal Eestis (kaasa arvatud kindlustuspoliisil määratletud asukoha ja ajutise asukoha vahelised veod).

4. Ohutusnõuded

Kindlustatu on kohustatud pidama kinni kindlustuslepingus kindlaks määratud ohutusnõuetest.

5. Üldised välistused

Käesolev kindlustus ei hüvita varakahju ja äriatkemisega seotud kahju, mis tuleneb

- 5.1 sõjast, mässust, terroriaktidest, riigipöördest või mõnest muust sarnasest sündmusest;
- 5.2 tuumaõnnetusest, radioaktiivsest kiirgusest; tuumaõnnetuseks loetakse sündmust vastavalt Soome Vabariigi tuumaõnnetustest tuleneva vastutuse seadusele (Nuclear Liability Act);
- 5.3 vara riigistamisest, sundvõõrandamisest, arestimisest, hävitamisest, konfiskeerimisest või kadunuks kuulutamist, mis viiakse läbi riigi või muude avalik-õiguslike institutsioonide otsuse alusel;
- 5.4 kindlustusvõtja, kindlustatu või soodustatud isiku poolt tahtlikult põhjustatud kahjujuhtumist. Kui kindlustusvõtja, kindlustatu või soodustatud isik on põhjustanud kahju raske hooletuse tõttu, võidakse hüvitise suurust vähendada või hüvitamisest täielikult keelduda.

Hüvitist ei maksta ka juhul, kui

- 5.5 hüvitist võib saada riigilt, kohalikult omavalitsuselt, avalik-õiguslikult juriidiliselt isikult, teise kindlustusseltsi kindlustuse alusel või mõnest muust välisest allikast. Siiski hüvitatakse kindlustuslepinguga kindlaks määratud

ulatuses kahju see osa, mida ei ole võimalik saada ülalmainitud allikatest.

5.6 valmistaja, müüja, varustaja, tootja, rentija, remondi-, hooldus- või teenindusettevõtte või muu isik on seaduse, lepingu või garantii alusel vastutav kahju eest, kui kindlustusvõtja ei tõesta, et vastutav isik ei ole võimeline oma kohustust täitma.

5.7 majandustegevuses pole peetud seaduses nõutud tasemel raamatupidamist.

Varakindlustuse alusel ei hüvita

5.8 saamatu jäänud tulu ega mistahes muud kaudset kahju.

Äriatkenise kindlustuse alusel ei hüvita

5.9 varakahju, kui kindlustustingimuste või eritingimustega ei ole ette nähtud teisiti. Samuti ei hüvitata brutokasumi kaotust, kui see tekkis kaudselt kindlustusjuhtumi tagajärjel.

6. Kindlustussumma, kahjusumma ja hüvitise suuruse arvutamise reeglid

6.1 Kindlustussumma

Kindlustussummaks loetakse rahasummat, mis on kindlustusandja poolseks maksimaalseks hüvitiseks kindlustusjuhtumi korral ja mis on määratletud kindlustuspoliisil.

6.2 Varakindlustuse osa

6.2.1 Taastamisväärtus

Taastamisväärtuseks loetakse rahasummat, mis on vajalik uue sarnase või samaväärse kasutuseesmärgi, kvaliteedi ja võimsusega vara soetamiseks.

Kindlustusvõtja poolt edasiseks töötlemiseks või müügiks valmistatud pooltoodete ja valmistoodete taastamisväärtuseks loetakse vara rahasummat, mida oleks saadud vara müües, millest on maha arvatud teostamata valmistamise ja müügi kulud, allahindlused, maksud ja muu kokkuhoitud kulu.

Andmebaaside taastamisväärtuseks loetakse rahasummat, mis on vajalik nende taastamiseks olemasolevatest dokumentidest või muudelt andmekandjatelt kõige säästlikumal viisil.

Taastamisväärtus ei sisalda kulu, mis tuleneb ületunnitööst või transpordist, kui kulu ületab summat, mida oleks olnud võimalik säästa, võrreldes juhtumiga, kui oleks kasutatud tavapärasest transpordimeetodit.

6.2.2 Turuväärtus

Turuväärtuseks loetakse rahasummat, mis on saadud pärast seda, kui taastamisväärtusest on maha arvatud vara väärtuse vähenemine seoses selle vanuse, kulumise, vähenenud kasulikkuse või muu sarnase põhjusega.

6.2.3 Jäänuki väärtus

Jäänuki väärtuseks loetakse kahjustunud vara müügist saadud rahasummat või kindlustusvõtja kasutuses oleva kahjustunud vara hinnangulist väärtust.

6.2.4 Esimese riski kindlustus

Esimese riski kindlustussummaks loetakse kindlustatud vara osas kokku lepitud kindlustussummat, mis on määratletud kindlustuspoliisil.

Kui vara on kindlustatud esimese riski kindlustusena, on suurimaks kahju hüvitiseks kindlustussumma, rakendamata alakindlustust.

6.3 Äriatkestuskindlustuse osa

Brutokasumi kindlustamise ja hüvitise suuruse määramise ajaliseks lähtekohaks on arvestusperiood.

Arvestusperiood ja vastutusperiood on ühepikkused.

Kui vastutusperiood erineb täisaastast, pikendatakse arvestusperioodi kuni täisaastani.

Arvestusperioodi alguseks on kindlustusperioodi algus.

Kui kahjuperiood ja vastutusperiood ületavad eelpool defineeritud arvestusperioodi, muudetakse arvestusperioodi kuni saamata jäänud tulust tingitud kahju lakkamiseni, kuid mitte pikemaks ajaks kui hüvitusperioodi lõpuni.

6.3.1 Brutokasum

Brutokasum arvutatakse sissetulekute kohta käival aruandel põhineva eelarve alusel,

- arvates käibest maha muutuvkulud (välja arvatud muutuvad personalikulud), või

- lisades puhaskasumile püsikulud ja kõik personalikulud.

Kulude jaotamise ja nende kuuluvuse hindamisel püsikulude või muutuvate kulude hulka võib osa kuludest või kulukirjetest lisada püsivkuludesse, st need muutuvad hüvitatavaiks või kulusid lisada vaatamata sellele, et käivet ei ole tekkinud või on tekkinud ainult osaliselt, samas kui osa kuludest saab liigitada muutuvkuludena, st kuludena, mis tekivad proportsionaalselt käibega. Kulude jaotamisel ja kindlustushüvitise arvutamisel lähtutakse kulutuse tegelikust seotusest käibega, mitte selle kulu jaotusest raamatupidamises.

Brutokasumi muud võimalikud definitsioonid määratletakse kindlustuspoliisil eritingimustena. See puudutab näiteks brutokasumi arvutamist, mis võib põhineda käibe asemel toodangu müüginahul.

Brutokasumi arvutamisel määratakse tegevuskulude maht kindlaks tehingute ajal valitsevate turuhindade kohaselt. Seda tingimust kohaldatakse ka ettevõttesiseste ja samasse ettevõtete gruppi kuuluvate ettevõtete vaheliste tarnete korral. Eelnimetatud tingimust kohaldatakse juhul, kui ei ole eraldi kokku lepitud ja kindlustuspoliisi eritingimustes kindlaks määratud muid tegevuskulude määramise meetodeid.

Brutokasumi tegelik väärtus on arvestusperioodi jooksul saadud brutokasumi suurus, millele on lisatud võimaliku saamata jäänud tuluga seotud brutokasumi osa.

6.3.2 Erakorralised kulud

Erakorralisteks kuludeks loetakse kulusid, mis tulenevad selliste abinõude rakendamisest, mille ainus otstarve on vältida või piirata brutokasumi vähenemist eelnevalt kokku lepitud meetodi kohaselt. Kulud on kindlustatud kindlustusperioodi algusest alates.

6.3.3 Muud kindlustushuvid

Muud kindlustushuvid võivad sisaldada vastavalt kindlustuspoliisil määratletule nt kokkuleppelist sissetulekut, tulusid või täiendavaid kulusid.

7. Kindlustussumma arvutamine

Kindlustussumma arvutamise alus on määratud kindlaks kindlustuspoliisil. Vajaduse korral määratletakse iga kindlustatav huvi või objekt eraldi. Kui varakindlustuse osas ei ole määratud teisiti, on kindlustussumma arvutamise aluseks vara taastamisväärtus.

Kindlustusvõtja peab kindlustusandjat teavitama hiljemalt kuus nädalat enne kindlustusperioodi lõppu igasugusest kindlustuslepingut puudutavast teabest, mis võib mõjutada kindlustusmakse määramist. Kui määratud ajaks ei ole teavet edastatud, arvutatakse maksetähtpäevaks makstav kindlustusmakse teabe põhjal, mis kehtis teavitamisperioodi lõpus. Esmakindlustuse puhul arvutatakse makse kindlustuslepingut puudutava teabe alusel, mis kindlustusvõtja esitas kindlustusperioodi alguseks.

Kui kindlustusvõtja annab hiljem teavet uute kindlustussummade või muude kogu kindlustusperioodi puudutavate asjaolude kohta, mis mõjutavad kindlustusmakse arvutamist, siis tehakse saadud teabe alusel kindlustusperioodi kindlustusmakse ümberarvestus. Maksetähtpäeval täpsustatakse vastavalt kogutavaid makseid. Uued kindlustussummad kehtivad kindlustusandjale teabe saamise kuupäevast alates, kui kindlustusandja ei edasta muud teavet.

Kindlustusvõtja peab tagama, et kindlustussumma vastab kindlustusväärtuse tegelikule väärtusele. Ärikatkestuskindlustuses peab kindlustusperioodi brutokasum olema võrdne selle brutokasumiga, mida oleks kindlustusperioodi jooksul saadud, kui kahjujuhtumit ei oleks juhtunud.

Kindlustusvõtja on kohustatud kindlustusandjat teavitama mis tahes muudatustest kindlustussummates kindlustusperioodi jooksul. Varakindlustuses uut kindlustuspoliisi ei väljastata, kui kindlustussummade muutus kindlustusperioodi jooksul on väiksem kui 10% varakindlustuse kogu kindlustussummast. Siiski võib kindlustusandja selliste muudatuste rahaline suurus piiritleda kindlustuspoliisil määratud suurima lubatud hälbe (leeway).

8. Varakahju suuruse arvutamine

8.1 Täishäving

8.1.1 Taastamisväärtus

Kui kindlustussumma arvutamise aluseks oli vara taastamisväärtus, on kaotatud või kahjustunud vara kahjusummaks vara taastamisväärtus vahetult enne kahju tekkimist.

Kaotatud või kahjustunud vara võib asendada uue sarnase varaga või samaväärselise kasutuseesmärgi, kvaliteedi ja tootlikkusega varaga, mida võib kasutada samal eesmärgil ka mujal kui kahju tekkimise asukohas. Siiski ei ületa kindlustushüvitis rahalist summat, mis oleks olnud vajalik, et asendada vara kahju tekkimise asukohas.

8.1.2 Turuväärtus

Isegi kui kindlustussumma arvutamise aluseks oli vara taastamisväärtus, on vara kahjusummaks kaotatud või kahjustunud vara turuväärtus vahetult enne kahjujuhtumit, kui

- turuväärtus vahetult enne kahju tekkimist oli väiksem kui pool taastamisväärtusest, või
- vara ei asendata kahe aasta jooksul alates kahjujuhtumist.

8.1.3 Muud alused

Kui kindlustussumma arvutamise aluseks on määratud taastamisväärtusest erinev väärtus, on hävinud või kahjustunud vara kahjusummaks vara maksumus vahetult enne kahju tekkimist, arvatuna vastavalt kindlustuspoliisil kindlaks määratud alusele.

8.2 Osaline kahju

8.2.1 Taastamisväärtus

Kui kindlustussumma arvutamise aluseks oli vara taastamisväärtus, on kahjustunud vara kahjusummaks vara remondikulud, kuid mitte rohkem kui vara taastamisväärtuse (vahetult kahjujuhtumi eel) ja jäänuki väärtuse vahe.

Kui kahjustunud vara ei ole võimalik remontida, on kahjusummaks vara taastamisväärtuse (vahetult kahjujuhtumi eel) ja jäänuki väärtuse vahe.

8.2.2 Turuväärtus

Isegi kui kindlustussumma arvutamise aluseks oli vara taastamisväärtusest, on hävinud või kahjustunud vara kahjusummaks sama proportsioon vara remondikuludest kui moodustas vara kindlustusjuhtumi eelne turuväärtus sama vara taastamisväärtusest vahetult enne kahjujuhtumit, kui

- turuväärtus vahetult enne kahju tekkimist oli väiksem kui pool taastamisväärtusest, või
- vara ei asendata kahe aasta jooksul alates kahjujuhtumist.

8.2.3 Muud alused

Kui kindlustussumma arvutamise aluseks on määratud taastamisväärtusest erinev väärtus, on kahjustunud vara kahjusummaks vastavalt kindlustuspoliisil määratud alusele vahetult enne kahjujuhtumit arvatud väärtuse osaga võrdne vara remondikulude osa vara taastamisväärtusest vahetult enne kahjujuhtumi toimumist.

Siiski ei ületa hüvitis vastavalt kindlustuspoliisil määratud alusele vahetult kindlustusjuhtumi eelse seisuga arvatud väärtuse ja jäänuki väärtuse vahet.

Kui kahjustunud vara ei ole võimalik remontida, on kahjustunud vara kahjusummaks vastavalt kindlustuspoliisil määratud alusele vahetult enne kahjujuhtumit arvatud väärtuse ja jäänuki väärtuse vahe.

8.3 Muud hüvitatavad kulud

8.3.1 Koristuskulud

Lisaks kahjusummale katab käesolev kindlustus mõistlikud kulutused koristustöödele.

Koristuskuludeks loetakse kulusid, hüvitatavast kindlustusjuhtumist tingitud kulutusi kindlustusjuhtumi toimumiskoha puhastamiseks, kahjustunud vara lammutamiseks või piirkonna valvamiseks.

Kindlustus ei kata kulusid, mis tulenevad kindlustamata vara puhastamisest, lammutamisest või utiliseerimisest.

Selle punkti kohaselt makstav suurim hüvitis on kindlaks määratud kindlustuspoliisil.

8.3.2 Saasteainetest puhastamine

Lisaks kahjusummale katab käesolev kindlustus kulud, mis tulenevad kindlustatud vara ja kindlustusvõtjale kuuluva pinnase või tema järelevalve või kontrolli all oleva maapinna saasteainetest puhastamisest.

Hüvitamise eeltingimuseks on, et kulud on tekkinud kindlustusjuhtumi järgselt pädevate ametiisikute kohustuslike ettekirjutuste täitmisel.

Hüvitist saasteainetest puhastamiseks ei maksta kui ettekirjutus oli tehtud enne kahjujuhtumit.

Selle punkti kohaselt makstav suurim hüvitis on kindlaks määratud kindlustuspoliisil.

8.3.3 Täiendavad remondi- ja ehituskulud

Lisaks kahjusummale katab käesolev kindlustus täiendavad kulud, mis tulenevad kahjustunud vara remondist või ümberehitusest.

Täiendavateks vara remondi- ja ehituskuludeks loetakse täiendavaid kulusid, mis tekkisid pädevate ametiisikute poolt antud remonti ja ülesehitamist puudutavaid ettekirjutusi.

Kindlustus ei hüvita kulusid, mis tekkisid pädevate ametiisikute poolt enne kindlustusjuhtumit antud korralduste tulemusena.

Selle punkti kohaselt makstav suurim hüvitis on kindlaks määratud kindlustuspoliisil.

8.3.4 Muud erikulud

Kindlustuspoliisil võib kindlaks määrata, et kindlustusega on hõlmatud ka muud kindlustusjuhtumi tõttu tekkivad kulud.

Selle punkti kohaselt makstav suurim hüvitis on kindlaks määratud kindlustuspoliisil.

9. Äriatkemise kahju suuruse arvutamine

9.1 Brutokasumi kaotus

Brutokasumi vähenemine arvutatakse brutokasumi tegeliku väärtuse alusel, millest on maha arvatud

- brutokasum, mis on vaatamata kahju tekkimisele saadud järelejäänud kaubanduslikest tehingutest hüvitusperioodi jooksul. See sisaldab ka brutokasumi võimalikku suurenemist pärast hüvitusperioodi.
- Kui saadud brutokasum on vähenenud kindlustuses mitte sisalduvate kulude proportsionaalse suurenemise tulemusena, nagu materjalikulud, arvestatakse saadud brutokasumi vähenemisega, kuid vaid ulatuses, milles on võimalik näidata, et lisakuludega on vähendanud kogu äriatkemise kahju.

Saadud brutokasumit korrigeeritakse ka selles osas, mis on hüvitusperioodi jooksul brutokasumit vähendanud parandus-, laiendus- või muude analoogsete tööde tulemusena, kui need tööd ei kuulu hüvitamisele varakindlustuse alusel. Korrigeerimine toimub ka siis, kui parandus-, laiendus- või muu analoogne töö oli ette nähtud pädeva ametiisiku ettekirjutusel.

- brutokasumi suurenemine, mis on saadud kindlustusvõtja muudest tehingutest hüvitusperioodi jooksul, otseselt kahjujuhtumi tõttu.
- personalikulud ja muud brutokasumis sisalduvad kulud, mis on hüvitusperioodil kokku hoitud.

9.2 Erakorraliste kulude kahjusumma

Kahjusumma arvutatakse erakorraliste kulude puhul vastavalt kokkulepitud meetodile.

9.3 Muud hüvitatavad kulud

Muude kindlustatud kulude puhul määratakse kahjusumma kindlaks kindlustuspoliisil sätestatu kohaselt.

9.4 Kahjusumma arvutamine äritegevuse lõpetamisel

Kui kindlustatud äritegevust pärast kahjujuhtumit ei jätkata, arvutatakse kahjusumma ajaperioodi eest, mis oleks olnud vastavalt kogemustele vajalik äritegevuse taaskäivitamiseks, kuid mitte pikema perioodi eest kui hüvitusperiood.

Eelnimetatud summast hüvitatakse osa, mis vastab puhaskasumile ja muule tegelikult kulutatud summale, kui see summa sisaldub kindlustussummas.

9.5 Muud hüvitatavad kulud

9.5.1 Kulutused kahju vähendamiseks

Kahjusumma hõlmab ka kulusid, mida tehakse kindlustusjuhtumist tingitud kahju piiramise ja vähendamise eesmärgil, kasutades majanduslikult otstarbekaid abinõusid. Eelnimetatud kulusid ei hüvitata suuremas ulatuses kui nende kulude tõttu ära hoitud brutokasumi kaotus. Kindlustusandjaga kokkulepitud kulud hüvitatakse täismahus.

Kui kahju vähendamise abinõud annavad majanduslikku efekti kas hüvitusperioodil või ka pärast hüvitusperioodi möödumist, hüvitatakse kuludest proportsionaalne osa, mis vastab kahju vähenemisele hüvitusperioodi jooksul.

10. Omavastutus

Omavastutus, mis rakendub iga üksiku kahjujuhtumi korral, määratakse kindlaks kindlustuspoliisil.

Omavastutus võib olla määratud kindlaks kas rahalise summana või protsendilise suurusena kahjusummast või kindlustussummast.

Äriatkestuskindlustuses võib omavastutus olla ka ajaline periood. Lisaks on võimalikud erisugused omavastutuse kombinatsioonid.

Ajaline omavastutus hakkab kehtima hüvitusperioodi algusest.

Kui kindlustuspoliisil ei ole määratud teisiti, on nii varakindlustuse kui ka äriatkemise kindlustuse osas eraldi omavastutused.

11. Hüvitise suuruse arvutamine

11.1 Hüvitise suurus

Hüvitise arvutamisel lahutatakse kahjusummast ja muudest hüvitatavatest kuludest omavastutus.

Varakindlustuses ei ületa hüvitise summa kindlustussumma ja muude kindlustatud kulude ning jäänuki väärtuste vahet.

Kui asendatud või remonditud vara väärtus on suurem kui kahjustunud varal, vähendatakse vastavalt hüvitist.

12. Tegelik väärtus. Üle- ja alakindlustus

12.1 Tegelikuks väärtuseks (kindlustusväärtuseks) loetakse

- varakindlustuse puhul kindlustatud vara või huvi taastamisväärtust või muud väärtust, mis on saadud, kasutades kindlustuspoliisil märgitud kindlustussumma arvutamise meetodit. Tegelik väärtus ei ületa vara või huvi taastamisväärtust.
- Ärikatkestuskindlustuse kahju korral brutokasumi tegelikku väärtust või kindlustatud tulu või kulu arvestusperioodi jooksul või mõne muu eraldi määratud perioodi jooksul.

12.2 Ülekindlustus või alakindlustus loetakse tekkinuks, kui kindlustussumma ja tegelik väärtus (kindlustusväärtus) ei vasta üksteisele kas vastava kindlustatud huvi või objekti lõikes.

Varakindlustuse puhul võib tegelik väärtus olla maksimaalselt vara või huvi taastamisväärtuse suurus. See arvutatakse vastavalt asjaoludele, mis olid olemas vahetult enne kahjujuhtumit.

Hüvitis arvutatakse kahjusummast, võttes arvesse kõiki võimalikke alakindlustusi ja ülekindlustusi.

Ülekindlustamisega on tegemist, kui kindlustussumma on suurem kui (täielikult hävinenud) kindlustatud vara või huvi taastamise väärtus.

Ülekindlustuse puhul hüvitatakse kahjusumma, millest on lahutatud omavastutus.

Alakindlustusega on tegemist, kui kindlustussumma on väiksem, kui kindlustuse objektiks oleva vara või huvi taastamise/asendamise väärtus.

Alakindlustuse puhul lahutatakse hüvitise summa arvutamisel kahjusummast omavastutus ning nii leitud summat vähendatakse sama osa võrra, mitu protsenti kindlustuse objektiks oleva vara või huvi taastamise/asendamise hind selle täieliku hävimise korral on suurem kindlustussummast.

Varakahju puhul ei loeta alakindlustust tekkinuks, kui kindlustatud vara või huvi kindlustussumma moodustab 90% või enam vahetult enne kahju tekkimist kindlaks määratud vara või huvi tegelikust väärtusest ja erinevus on tekkinud raha väärtuse odavnemise, kindlustatud vara väärtuse suurenemise, omandamiste või muu sarnase põhjuse tõttu. Eelneva laiendava tingimuse kohaselt on suurim makstav hüvitis määratud kindlaks kindlustuspoliisil (lubatud hälve).

12.3 Hüvitusperiood

Lisaks omavastutusele võetakse ärikatkestuskindlustuse puhul arvesse hüvitusperioodi, st kahju puhul pikim kestev periood, mille jooksul hüvitatakse äriatkemisega seotud kahju. Hüvitusperiood algab kahjujuhtumi toimumisega.

13. Hüvitis ja selle maksmine

Hüvitise maksmise aluseks on kahjusumma, mis on täpsustatud vastavalt kõikidele võimalikele ala- ja ülekindlustustele. Lisaks võetakse arvesse hüvitise kõiki eripiiranguid ja hüvitise maksimumlimiite.

13.1 Kindlustus ei hüvita ärikatkestuse kahju seda osa, mis tuleneb viivitusest kahjustunud vara remondil, ettevõtte tegevuse jätkamisel, kahju käsitlemisel või kahjuhüvitise maksmisel, kui kõnealune viivitus on põhjustatud järgmistest teguritest:

- sõjast, mässust, terroriaktist, riigipöördest või mõnest muust taolisest sündmusest
- tuumaõnnetusest või radioaktiivsest kiirgusest; tuumaõnnetuseks loetakse sündmust vastavalt Soome Vabariigi tuumaõnnetustest tuleneva vastutuse seadusele (Nuclear Liability Act);
- erakorralisest viivitusest otsuste või abinõude vastuvõtmisel, kontrolli või vastava õiguse või loa andmise menetluses ametivõimude poolt
- streigi, lokaudi või muu sarnase sündmuse algamisest või pikenemisest, kui kindlustusvõtja ei ole rakendanud kõiki tema käsutuses olevaid abinõusid nimetatud sündmuste ärahoidmiseks või piiramiseks
- kindlustusvõtja või kindlustatu on eiranud kahju või remonditöödega seotud tegevusi, mis kuuluvad kindlustusvõtja või kindlustatu pädevusse.

13.2 Kui varakahju hüvitise suurust on vähendatud, siis vähendatakse vastavalt ka äriatkemise hüvitise suurust, kui põhjuseks ei ole varakahju omavastutuse või alakindlustuse rakendamine.

Kui varakahju hüvitise suurust on vähendatud seaduse, kokkuleppe või garantii rakendamise alusel või seoses asjaoluga, et hüvitist saab riigilt, kohalikult omavalitsuselt või avalik-õiguslikult juriidiliselt isikult või teisest kindlustusseltsist, siis vähendatakse äriatkemise kahju hüvitist, kuid ainult siis kui selline hüvitis sisaldas hüvitist brutokasumi vähenemise eest. Äriatkemise kahju mis tahes suurenemist, mis on otseselt seostatav varaga, mis on alakindlustatud või kindlustamata, ei hüvitata.

13.3 Maksimaalne hüvitus ja kindlustusandja vastutus

Kindlustussumma on maksimaalne hüvituslimiit.

Kindlustussumma on ka ärikatkemise kahju maksimaalne hüvitus kõikidele kindlustusperioodil juhtunud kahjudele. Kindlustusandja vastutus väheneb väljamakstud hüvitiste võrra. Kindlustusandja teavitab sellisest vähendamisest kindlustusvõtjat oma hüvitusotsuses.

Kindlustusvõtjal on õigus nõuda kindlustandja täisvastutuse ennistamist.

Kindlustusandjal on samuti õigus nõuda täisvastutuse ennistamist.

Kindlustusandja peab esitama oma nõude hiljemalt koos kahju lõpliku hüvitusotsusega.

Kindlustusandja täisvastutuse ennistamiseks järelejäänud kindlustusperioodiks kogub kindlustusandja lisakindlustusmaksleid maksimaalse kindlustussumma taastamiseks, lisamaksete määramisel arvestatakse ärikatkemise kahju eest väljamakstud hüvitist.

Kui hüvituslimiit on määratud kindlustusjuhtumi kohta, määratakse lisakindlustusmaksle proportsionaalselt järelejäänud kindlustusperioodile. Kui on kehtestatud mõlemad maksimaalsed limiidid, nii juhtum kui kõik juhtumid perioodil kokku, siis määratakse lisakindlustusmaksle kummagi maksimaalse limiidi järgi proportsionaalselt järelejäänud kindlustusperioodile.

Kui on nõutud lisakindlustusmaksle, suureneb vastutus vastavalt sellest kuupäevast, mil nimetatud kindlustusmaksle nõue esitati.

13.4 Varakahju maksimaalne hüvitus

Hüvitise maksimumlimiite on võimalik kohaldada kindlustatud huvidele või kahjujuhtumitele. Limiidiks võib olla kas iga üksiku kahju hüvituspiir või kogu perioodi hüvituspiir.

Hüvitise võimalik maksimumlimiit määratakse kindlustuspoliisil kas protsendina või rahalise väärtusena.

Kui kindlustuspoliis ei määra teisiti, on maksimumlimiidiks kogu kindlustusperioodi hüvituspiir.

13.5 Varakahjude hüvitamine

Hävinud või kahjustunud vara puhul makstakse esmalt turuväärtusel põhinev hüvitise suurus.

Taastamisväärtuse või muu kindlustuspoliisil määratud viisil arvatud väärtuse ja turuväärtuse vahe makstakse pärast kahjustunud vara asendamist.

Kahjustunud vara puhul makstakse hüvitis pärast kahjustunud vara remontimist ja remondiarvete koopiade esitamist kindlustusandjale.

Hüvitise maksmisel võetakse arvesse kindlustatu käibemaksukohustus. Kui kindlustusvõtjal on õigus käibemaksu tagastamisele, siis arvatakse käibemaks maha ka hüvitisest.

Kindlustusandja võib rahalise hüvitise asemel hüvitada kahju kahjustunud vara parandamise või sarnase vara ostmisega hävinud või kahjustunud vara asemele.

Lisaks on kindlustusandjal õigus nõuda, et hävinud või kahjustunud vara antakse osaliselt või täielikult üle kindlustusandjale jäänuki väärtuses.